

αίσθημά του τὸν συγκρατεῖ, δι' ὃ καὶ γράφει πρὸς τὸν Wegeler. «Ἐάν δὲν εἶχον που ἀναγνώσει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει οἰκαιοθελῶς ν' ἀποχωρίζεται τῆς ζωῆς ἐφόσον δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ ἀγαθὴν τινα πράξιν, πρὸ πολλοῦ δὲν θὰ ὑπῆρχον πλέον.» Ἡ σιδηρᾶ, ἡ ὑπέροχος θέλησις ἐξανίσταται κατὰ τῆς δυστυχίας καὶ ὁ Τιτὰν φωνεῖ: «Ὁχι, δὲν θὰ ὑποκύψω εἰς τὴν σκληρὰν εἰμαρμένην. Δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ μὲ πατάξῃ ἐξ ὀλοκλήρου. Ὡ! εἶνε τόσον ὠραῖον νὰ ζῆ κανεὶς τὴν ζωὴν χιλίας φορὰς!»

Ἡ ὄλη ἡ ἀγάπη τοῦ ἥρωος, ὁ πόνος, ἡ θέλησις, αἱ ἀλλεπαλληλοὶ μεταβάσεις ἀπὸ τῆς καταπτώσεως εἰς τὴν συναίσθησιν τοῦ μεγάλου Ἔργου, ὅλα αἱ ἐσωτερικαὶ τραγωδίαὶ ἀνευρίσκονται ὑπὸ μορφὴν ἤχων εἰς τὰ μεγάλα ἔργα του.

Τὴν ἐποχὴν ἀκριβῶς ἐκείνην γράφει τὴν Σονάταν μὲ τὸ ἐπικύδειον ἐμβατήριον εἰς τὸν θάνατον ἑνὸς ἥρωος (Sonate avec marche funébre op. 26) εἶνε οὕτως εἰπεῖν ἡ ταφὴ τῶν νεανικῶν του ὀνείρων· τὴν Δευτέραν Σονάταν op. 31 μὲ τὰ δραματικὰ ἐκεῖνα ἄσματα, ἅτινα ὁμοιοῦν μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀπελπιστικὸν μόνολογον· τὴν Σονάταν τὴν ἀφιερωμένην πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον (Sonate en ut mineur pour violon op. 30) καὶ τὴν Δευτέραν Συμφωνίαν καθ' ἣν αἰσθάνεται τις τὴν ἀδάμαστον θέλησιν ὑπερισχούσαν μετὰ τὴν ἀπελπιστικὴν τοῦ πόνου κραυγὴν. Εἰς τὴν Συμφωνίαν ἐκείνην μία δύναμις ἀκαμπτος σαρόνει ὅλας τὰς ὀλιθερὰς σκέψεις, παράφορος ἀναθρασμὸς ζωῆς ἐμψυχώνει τὸ τέλος. Ὁ Μπετόβεν θέλει νὰ ζήσῃ, θέλει νὰ ἦνε εὐτυχὴς, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ τὸ ἀνίατον τῆς συμφορᾶς του· θέλει τὴν ἰασιν, θέλει τὴν ἀγάπην, ἐκχειλίζει ἀπὸ ἐλπίδα.

Καὶ τὸ ὑπέροχον τῆς μουσικῆς ἐκείνης μεγαλεῖον ἐνθυμίζει τὸ πνεῦμα τῆς ἐπαναστάσεως, τὸ ὁποῖον ἀπὸ παντοῦ ἔπνεεν. Ὁ Μπετόβεν ὀπαδὸς «τῆς ἀπεριορίστου ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας» κατὰ Ichindler, λούων διαρκῶς τὸ πνεῦμά του εἰς τὰ διαυγῆ τῆς πολιτείας τοῦ Πλάτωνος νάματα ὠνειροπόλει μίαν ἡρωϊκὴν Δημοκρατίαν ἰδρυομένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῆς Νίκης καὶ ὑπὸ τὴν ὑπέροχον αὐτὴν ἐμπνευσιν σφυρηλατεῖ τὴν Ἡρωϊκὴν Συμφωνίαν τῆ 1804 διὰ τῆς ὁποίας ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ μεγάλου στρατηλάτου, τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, ὑμνεῖ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐπαναστάσεως. Γνωστὸν ὅτι ἔσβυσε τὴν ἀφιέρωσιν μετὰ τὴν στέψιν τοῦ Ναπολέοντος εἰς αὐτοκράτορα.

Εἰς τὴν ἐποποιίαν ἐκείνην τῆς Δόξης, εἰς τὴν Ἰλιάδα ἐκείνην τῶν νεωτέρων χρόνων, αἰσθάνεται τις, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ αἰῶνος ἀναζῆ δι' ἤχων μὲ τὴν ἔντασιν καὶ τὴν διαύγειαν, τὴν ὁποίαν τὰ μεγάλα γεγονότα προσλαμβάνουν εἰς τὰς ἡρωϊκὰς μεμονωμένας ψυχὰς, τῶν ὁποίων αἱ ἐντυπώσεις δὲν μειοῦνται ὑπὸ τῆς ἐπαφῆς τῆς πραγματικότητος.

Ἡ μορφή τοῦ Μπετόβεν διαφαίνεται εἰς τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ἤχους τοὺς εἰκονίζοντας τὰς ἐπικὰς ἐκεῖνάς μάχας. Καὶ τὸ κυριαρχοῦν τῆς ἐποχῆς πνεῦμα τὸ ἐγκυμονοῦν καταγιγίδας ἐκφράζεται, ἀποτυποῦται ἴσως ἀσυνειδήτως τοῦ Δημιουργοῦ εἰς ὅλα τὰ ἔργα του κατὰ τὴν χρονικὴν ἐκείνην περίοδον—εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Κοριολάνου (1807) εἰς τὸ τέταρτον Quatuor op. 57 (1804) περὶ τῆς ὁποίας ὁ Βίσμαρκ λέγει, ὅτι—«Ἐάν τὴν ἤκουε συχνότερον θὰ ἦτο πάντοτε πολὺ ἀνδρείος». Ὁ Robert Kendell, πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐν Ρώμῃ ἐπαιξε τὴν σονάταν ἐκείνην ἐνώπιον τοῦ Βίσμαρκ τῆ 30 Ὀκτωβρίου 1870 ἐν Βερσαλλίαις καὶ ὁ Βίσμαρκ ὁμιλῶν περὶ τοῦ τέλους τοῦ ἔργου λέγει «εἰκονίζει τὴν πάλην καὶ τοὺς λυγμοὺς ὀλοκλήρου ζωῆς».

Ἄλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ Concerts διὰ πιάνο καὶ εἰς τὸ Concert en mi bémol op. 73 (1809) νομίζει τις, ὅτι ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Μπετόβεν καθίσταται ἡρωϊκὴ καὶ βλέπει τις διερρομμένα; νικηφόρους στρατίας. Εἶνε μουσικὴ δράσεως καὶ ὑπερόχων θριάμβων.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΑΓΓ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

E. Semenovskiy.

Ἄνοιξις